

no distingeixen els dos timbres en aquesta posició

DERIV: +*Respon* m. 'oració d'efectes curatius' Oleta «les habitants ---, trèrs amateurs de bruixes et de saludadors, trèrs friands du *respon de Sant Antoni*», P Vidal (*Guide des Pyr-Or.*, 315) *Responall* *Responedor* *Responement* 'tornada, rescobla' (Belv, DAg): «cantant les noies i Rafeló la Cançó d'Horta en sos poesies --- *Me volen fer ser monja, monja d'un monestir*, i tothom en los *responements de Plam, xirribilibili plam, xirribilibi plena, mes ai, patantena, tam, patantena*, que així acabava, després d'algunes posades, que era a bulla de broma», B de Maldà (*Coll B V*, 230) *Responiment* 'resposta' (Llull) *Respons* 'absolta' [1438, DAg] *Respona* *Responsable* [Belv.]; *responsabilitat* [Lab 1840], *irresponsable* [Lab 1888]; *irresponsabilitat* [id]. *Responsejar* *Responzar* [1438, DAg].

Responsió [Llull] 'resposta', pres del ll. *responsio*, -onis, 'resposta': «dementre que lo scuder se meravellava e stava empatxat de la *responsió*», «molt me tenc per pagat de la vostra *responsió*», Llull (*Merav*, Ag I, 24, 27), i bastants més testimoniis lullians i dels segles XIV-XVII en DAg i AlcM (var. poètica *responso* en una poesia de Llull)

Ha donat lloc a dubte i discussió un hapax *repu(l)sió*, del mateix origen, en el *Cercapou* atribuït a Eiximenis, on es diu que el bon cristià no ha de tenir fe «en sompnis --- e n nigromàncias, invocacions, patis o *repulsions* de dimonis, esguardaments de mans o phisomia de cara, o altres senyals del cos» (NCI, 1957, I, 31): una nota de GESansone (*Filol Romanza*, Torí, v, 1958, 79-81) suposa que vulgui dir «promessa reciproca», «impegno (verbale)», cosa refutada clarament pel mateix context, que exigeix alguna cosa com 'supersticions' o més aviat 'formuletes supersticioses', com el *respon* que he documentat supra a Oleta; té raó tanmateix que vingui de *responsio*, -onis; però no com a prolongament popular sinó cultisme, igual que el *responsió* ben conegut, només que aquí hi deu haver hagut un poc més de desgast fonètic: dissimilacions i sobretot contaminació del síndim *abusions* 'supersticions'; en l'eliminació d'una -s-, ja veu ell que hi ha la que observem en cast. *repuso* i ant. *repuesta* (DCEC/DECH, 887a27ss), aquí potser ajudada per influència de *repulsió* +*Responsonar* 'escriure al dors d'una requesta, contestant-hi' Lab. *Responsiu* [c 1460, CoDoACA xxiii, 75]. *Responzor* [1472, AlcM, Lacavalleria, 1741, DAg].

Resposta [Jaumè I] «no faeren *resposta* de re» (Ag, 543f.); MilàF el dóna com a terme cançonístic: «el pueblo distingue llamando *resposta* (en otros puntos *rescoble* y en algunos *refle*) al estribillo» (O C VI, 195). En lloc de *resposta*, que és el mot normal de tots els temps, s'usà en el període arcaic el subst masculí *respost* «segons los clams que éla a feits de mi, e segon lo *respost* que jo i fas, no coneg que ---» en un doc de Berga de 1215-30 (BABL VII, 171), «fer aital *respost*», doc. igualadé de 1251 (*CongLICat*, 5295), i n'hi ha diversos exemples en les *VidesR* (gloss), un en Jaume I (DAg), un en doc. cancelleresc de 1317

(Finke, *Acta Ar.* II, 754); i vaig restituir-ne un altre, desaparegut en la prosificació dels versos d'Eiximenis (*EntreDL* I, 187, v. 58) Encara es devia usar a Vic en el segle passat, car n'he vist un cas amb el sentit de 'resposta' (a una demanda o carta) en la correspondència de Verdaguer amb Collell, c 1870, d'altra banda l'usa el poeta com a equivalent popular de 'tornada' d'una poesia, parlant d'una cançó muntanyenca Amb «aquell *respost* tan bonic i espiritual com sa tornada: Adéu, puntets de sol, / estrella de l'alba clara, / espina del meu cor / que em travessa les entranyes», Casac. (*Excurs i Sojorns de Verdaguer en els Pir.* ---, p 64, a 1883).

Respostar és 'replacar vivament o amb violència': «—I bé, com està això? —Tant mal com vulguis —*respostà* 'l Rector, posant-se més sèrio», «—Y per què? —*respostà* la noya, ab una veu seca, que dissimulava una mar d'angúnies, al comprendre que son pare rossegava encara la veyta túnica de son egoisme», «—Si fos jo qu'anés contra lley, més a fons encara! —vaig *respostar-li* sostenint-li la mirada», MrnVayreda (*Sang Nova* v, ii, 340; v, xi, 426; *Puny* .i. xi, 188 (148)).

Molt més estesa està, però la variant formativa *respostejar*, en el Princ. [Belv] i fora del Princ, almenys eiv. [PzCabre defectuosament: «*respustexà* 'responción'] i maestr.: «—Això molt pronte es diu! —li *respostaja* / Bacor ---», GaGirona (*Seida*, 45), i el DAg i AlcM en citen exemples literaris de Pin i Soler, Ubach, Careta i Ruyra; *respostej* [Lab]; *respostejament* *Respostej* 'respostejador' [Belv.]; *resposteria*

Correspondre [Lacav]. *Correspondent*; *correspondència* [Lacav.]. *Corresponent* [Lacav.]: «a la taula, cuberta ab groguissenques estoalles de lli, sols hi havia los plats negres, les *corresponents* culletes y forquilles de fusta», Valls i Vicens, *Lo Segador*, 24 *Corresponal* [Belv.]. *Corresponsible* *Corresponsió* *Malrespost*

Respuir, rar, pres del ll. *respuère* 'rebutjar' (mall. c. 1500).

Resquell, 'petita resclosa' (Berga, dicc Aguiló), sobretot si és *resquell*, amb oblit de la dièresi, no hi ha dificultat a entendre-ho com un diminutiu de *rescloa* = *resclosa*, amb dissimilació de la l

Tant *resquici* [DT0] com *resquicies* són castellanismes [DCEC/DECH IV, 722b44ss], antiquat el primer i no molt arrelat el segon, que és perfectament prescindible, puix que disposem de *deixies*, *deixalles* etc.; *resquicies*, no registrat ni per Lab 1840, sí pel DAg (però sense cites), i AlcM, que el dóna només com a cat or. i no n'assenyala exemples fins a 1893 (Pons M.), si bé va usar-lo ja un escr. escassament genuí com el B. de Maldà: «quedant-li sols un poc de *resquicia* del poagre» (*Coll B V*, 234).

Resquill, *resquillar*, V. *esquillar* *Resquit*, *resquitar*, V. *esquillar* *Resquitllada*, *resquitllall*, *resquitllar*, *resquitllent*, -lentes, V. *esquillar* *Resquitx*. V. *esquitxar* *Ressabagai*, V. *rebassegall* (RABASSA)